

Hebben salamanders een voorkeur voor paddenlarven of kikkervisjes?

Geert Sanders

Vissen vinden larven van gewone pad blijkbaar onsmakelijk. Daardoor kunnen gewone padden zich moeiteloos voortplanten in visrijke vijvers. Dit is algemeen bekend en ik heb ook vaak veel paddenlarven waargenomen in vijvers met vis. Ook in grote visvijvers doen de gewone padden het vaak erg goed. Hoe zit dat met watersalamanders? Kunnen ze ook onderscheid maken tussen bijvoorbeeld het eten van larven van gewone pad en larven van bruine kikker?

In mei 2008 heb ik een IVN excursie geleid bij mij thuis over amfibieën. Ik zal eerst mijn tuinsituatie in Knegsel schetsen. Wij hebben 5 kleine diepe en ondiepere vijvers. Onze tuin grenst aan een bos. Kortom een ideale plek voor amfibieën. Er zitten enkele honderden watersalamanders in die vijvers, waaronder Alpenwatersalamander, vinpootsalamander en kamsalamander. Om de IVNers de salamanders goed te laten zien had ik alle 3 de soorten in glazen bakken gezet. Ook had ik larven van bruine kikker en larven van gewone pad in glazen bakken gezet. Een aantal eiklompjes van bruine kikker heb ik al eerder uit mijn vijver gescheept om ze vervolgens op te kweken. Als ik ze laat liggen worden de eitjes door salamanders al opgegeten voor ze uitkomen.

Daardoor kon ik ook laten zien hoe vraatzuchtig salamanders zijn. Dit deed ik door salamanders en larven bij elkaar te zetten. Het viel mij meteen op dat de larven van de gewone pad niet erg in trek waren bij de salamanders. Hier wilde ik wel meer van weten. Na de IVN excursie ben ik er zelf wat dieper op in gegaan en heb ik wat experimenten uitgevoerd. Alle kikkerlarven en gewone paddenlarven die ik er voor gebruikt heb waren even groot: ongeveer 2 centimeter lang.

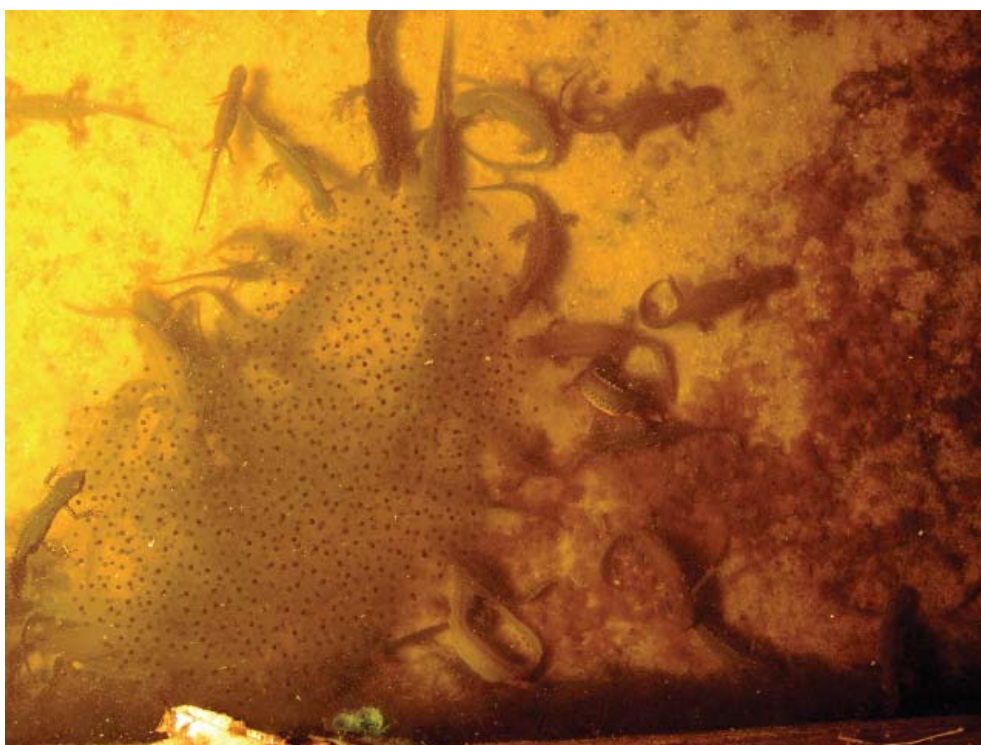
Alpenwatersalamander

In een bak water had ik op 7 mei 2008 10 bruine kikkerlarven gezet en 10 larven van gewone pad. Ik voegde er 3 mannetjes en 2 vrouwtjes Alpenwatersalamanders bij. Na 2 uur tijd waren 8 bruine kikkerlarven opgegeten. Alle larven van de gewone pad bleven ongedeerd. Weer 1 uur later waren de laatste 2 bruine kikkerlarven ook opgegeten.

Enkele keren zag ik een Alpenwatersalamander een larve van de gewone pad inslikken maar ook weer levend uitspugen. Na 3 uur waren de larven van de gewone pad nog steeds ongedeerd. Ook na 6 uur waren nog steeds alle paddenlarven aanwezig.

Vinpootsalamander

In een bak water had ik op 8-9 mei 2008 10 bruine kikkerlarven gezet en 10 even grote larven van de gewone pad. Ik voegde er 2 vrouwtjes en 2 mannetjes vinpoot aan toe. Na een nacht waren alle bruine kikkerlarven opgegeten. De gewone paddenlarven waren ongedeerd. Een dag en nacht later waren alle 10 de gewone paddenlarven nog steeds in leven.

Drie soorten watersalamanders (vinpootsalamander, kamsalamander en Alpenwatersalamander) die zich te goed doen aan een eiklomp van bruine kikker. Foto Geert Sanders.

Kamsalamander I

In een bak water had ik op 10 mei 2008 10 bruine kikkerlarven en 10 gewone paddenlarven met daarbij 2 mannetjes kamsalamander gedaan. Na 1 nacht waren er nog 7 gewone paddenlarven en 5 bruine kikkerlarven over.

Na de 2de nacht waren er alleen nog 2 gewone paddenlarven over. De bruine kikkerlarven waren allemaal opgegeten.

Na de 3de dag waren ook deze laatste 2 gewone paddenlarven opgegeten.

Kamsalamander II

In een bak met water had ik op 13 mei 2008 10 bruine kikkerlarven en 10 gewone paddenlarven en 2 mannetjes kamsalamander gezet (2 andere exemplaren als op 10 mei).

Na 1 nacht waren er nog alleen 3 gewone paddenlarven over. Na de 2de nacht waren ook deze gewone paddenlarven opgegeten.

Heikikker en bruine kikker dikkoppen

In een bak water had ik op 11 mei 2008 10 larven van bruine kikker en 10 larven van heikikker geplaatst en daarbij 2 mannetjes en 2 vrouwtjes Alpenwatersalamanders toegevoegd. Deze larven werden binnen 3 uur allemaal opgegeten.

Samenvatting

Bij Alpenwatersalamander en bij vinpootsalamander werden de larven van gewone pad niet opgegeten. Ze kunnen dus precies het verschil tussen gewone pad en bruine kikkerlarven onderscheiden. Ook na een wat langere tijd laten ze de gewone paddenlarven ongemoeid.

Bij kamsalamander is er zeker een voorkeur voor larven van bruine kikker. Maar uiteindelijk worden de larven van de gewone pad gewoon gegeten. Heikikker- en bruine kikkerlarven lijken geen verschil te maken voor de Alpenwatersalamanders en worden dus beide gegeten.

Algemene opmerkingen

Het feit dat kamsalamanders ook gewone paddenlarven eten zou een verklaring kunnen zijn dat het mij niet lukt om een paddenpopulatie te houden in mijn vijvers. Terwijl er afgelopen jaren meerdere keren eisnoeren zijn afgezet door gewone padden. Er zitten tientallen kamsalamanders in onze vijvers en ik heb nu gezien hoe snel deze in staat zijn om larven op te eten.

Slotopmerking

Mijn bedoeling was niet om hier uitgebreid te experimenteren en alle toevalligheden uit te sluiten. Maar mijn nieuwsgierigheid werd bij toeval gewekt en van het een kwam het ander. En het leek mij toch wel waardevol om deze waarnemingen met anderen te delen.

Verwende kikkers

Bijgaande foto's werden door Riet Keuning toegestuurd. Het zijn de vrijpostige kikkers in haar tuinvijver te Hooghalen. Het zijn er bij elkaar wel honderd stuks! Op deze foto zijn al twintig groene kikkers te tellen. Regelmatig krijgen deze groene kikkers maden gevoerd waardoor ze handtam zijn geworden. Er

zit ook een favoriete kikker bij, Margo genaamd. Dat is de kikker gefotografeerd van dichtbij. Riet schrijft verder dat als zij op vakantie is een vriendin af en toe langskomt om de kikkers bij te voeren.

We horen wel vaker dat men groene kikkers uit de hand kunnen laten eten. Het blijft wel een wonderlijk schouwspel!